

Krigsbarnet Eero (Topi Marajaniemi) får i Hjalmar (Michael Nyqvist) en ny far i Sverige

Premiär för ny Häröfilm

Idag är det Finlandspremiär också i Borgå för den redan omtalade och lovordade första finländska krigsbarnsfilmen **Den bästa av mödrar** i Klaus Härös regi. Den utsågs redan i september före Finlandspremiären till Finlands Oscarbidrag, precis som Härös första långfilm *Elina – som om jag inte fanns*.

Den bästa av mödrar faller fritt tillbaka på Heikki Hietamies roman

Aideistä parhain. Den är inspelad i Finland och i Skåne och koncentrerar sig på den tioårige Eeros (Topi Majaniemi) svåra tid som krigsbarn i Sverige. I likhet med 70 000 andra barn rycktes han loss från sina rötter när Finland låg i krig med Sovjetunionen. Han kom visserligen till en säker och ombonad tillvaro men samtidigt fjärmades han från sin finska mor och tvingades

efter en kort tid igen lämna den kvinna som blev hans surrogatmamma i Sverige.

Filmen som haft förhandsvisning också i Borgå är en vacker och gripande berättelse. Allt från skådespelet till musiken och fotoarbetet är högklassigt. *Den bästa av mödrar* är förbjuden under 11 år (9 år i vuxensällskap) och räcker 1 timme 50 minuter. Borgåbion meddelar att kvällens första föreställning är slutsåld. 30/9-05

Mellan hemmet och folkhemmet

FILM

Den bästa av mödrar

Tennispalatset 1, Kinopalatsi 1, Bio Rex, Kino Omena
Regi: Klaus Härö. Manus: Jimmy Karlsson och Kirsi Vikman, på basis av romaner av Heikki Hietamies och Veikko Aaltonen. Foto: Jarkko T. Laine. Musik: Tuomas Kantelinen. I rollerna: Topi Majaniemi, Marjaana Majjala, Maria Lundqvist, Michael Nyqvist, Esko Salminen, Anna-Majja Tikkanen, Kari-Pekka Toivonen, Penny Loftén.

Det spelas på stora känslotränger i **Klaus Härös** *Den bästa av mödrar*, filmen som dramatiserat ett öde av Finlands 70 000 krigsbarn. När den gör det renodlar den ett scenario som man egentligen först under de senaste decennierna blivit medveten om och börjat diskutera. Kanske idyllen, den svenska säkerhetsventilen, ändå hade en fränsida? Tänk om det trots allt inte var den bästa av idéer att sända i väg barnen? För hur många blev det inte smärtsamma dubbla uppbrott. Först separationen från sina egentliga föräldrar och på väg mot en okänd destination. Och efter anpassningen, då många fått ett nytt hem och rentav glömt bort det gamla, ånyo ett uppbrott.

Av allt detta drabbas den nioårige Eero (**Topi Majaniemi**) i filmen som löst baserar sig på **Heikki Hietamies** roman. Hans trygga barndom med mamma (**Marjaana Majjala**) och pappa (**Kari-Pekka Toivonen**) får ett abrupt slut när vinterkriget bryter ut. Och därifrån återvänder inte fadern. I sin desperation vet modern inget annat råd än att sända pojken till Sverige.

Dessvärre väntar svåra tider för Eero på det skånska bondhemman dit han hamnar. Hustrun Signe (**Maria Lundqvist**), som förlorat sin dotter i en olycka och som hade väntat sig en flicka från Finland, tar inte alls emot pojken med öppna armar. Eero känner sig utstött och olycklig trots att maken Hjalmar (**Michael Nyqvist**) ändå utgör en trygg stödjepunkt.

Stora känslor

Småningom förvandlas även Signe till en älsklig modersfigur. Då när det är dags att återvända till den finska mamman som gossen nu hunnit fjärmas sig från.

SVÅRT I SVERIGE. Topi Majaniemi är krigsbarnet Eero i Klaus Härös *Den bästa av mödrar*.

Filmens satsar allt på de stora känslorna i denna konflikt. Också i rambe rättelsen där Eero på gamla dar (**Esko Salminen**) först jordfäster sin skånska fostermor och sedan, i en stor reningsprocess, äntligen kan tala ut om traumat med sin riktiga mor (**Anna-Majja Tikkanen**). Onekligen är det starkt och emotionellt men det tenderar även att bli överdrivet sentimentalt, "schmaltz" i högsta potens. Vad som vinnns i kraft förloras i väg.

För ärligt talat är Härös film inte särdeles märklig som tids- och miljöskildring. Den är helt renons

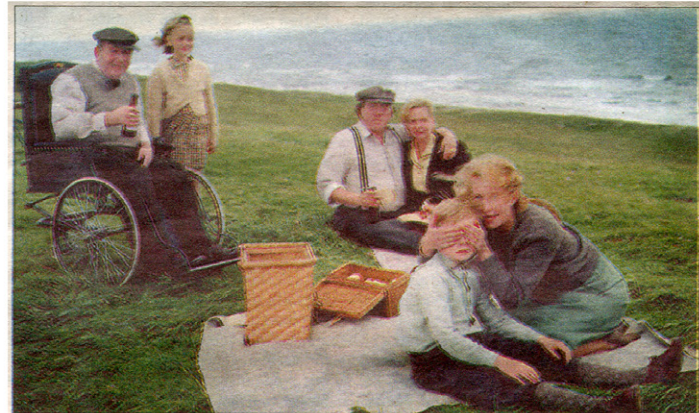
på hemligheter och förlitar sig aldrig på någon form av understatement. Åskådaren ges ingen chans att välja och vraka i bildfältet och bilda sin egen uppfattning. Något som **Tuomas Kantelinens** musik ytterligare understryker. Också om han bör betraktas som en av våra intressantaste filmtonsättare.

Det finns ingenting att anmärka på unge Topi Majaniemis känsliga tolkning av Eero, men en dramaturgisk eftergift är nog Maria Lundqvists till en början alltför avoga och moderna rikssvenska hysteriska. Man har svårt att tro att någon

kunde vända en liten pojke ryggen när han stiger av bussen och står där med sin kappsäck. Stark är däremot massscenen från överfarten med båten Arcturus som onekligen fångar en känsla och en atmosfär med de små barnens rädsla och rådvillhet.

En aning saknar jag en film som på ett mer osentimentalt handskas med barn i krig och deras känslorvärld. Som t.ex. **René Clements** klassiker *Förbjuden lek* (1953). Men det är måhända att kräva en annan historia. Härö har renodlat en konflikt på ett sätt som säkert berör många. Näsdurkar rekommenderas.

HANS SUNDSTRÖM
09-1253 256, hans.sundstrom@hbl.fi

PICKNICK PÅ STRANDEN. Nere i förgrunden Eero (Topi Majaniemi) och hans svenska mamma Signe (Maria Lundqvist). Bakom farfar (Brasse Brännström), Eeros kompis Siv (Penny Elvira Loftén) samt Gunnar (Leif André) och Anna (Åsa Persson).